در گفت و گو با «هوشنگ جاوید» مطرح شد:

موسیقی فراموش شده رمضان

گروه ادب و هنر

«هوشنگ جاوید» از پژوهشگران موسیقی نواحی و بنیان گذار جشنواره‌های مختلف موسیقی نواحی و آیینی در ایران و مکتب مرکز فرهنگ مردم ایران در صدا و سیماست. کارنامه درخشان این هنرمند در عرصه پژوهش و تالیف و آثار به جا مانده از او همچون «موسیقی آیینی قوم ترکمن؛ سیری بر جایگاه اهل بیت»، «آشنایی با موسیقی مناطق و نواحی ایران»، «آخرین خنیاگر»، «مناقب‌خوانی» و به ویژه «موسیقی رمضان در ایران»، ما را بر آن داشت تا با او که نقش به سزایی در حفظ گوشه‌ای از فرهنگ موسیقایی کشورمان به ویژه موسیقی رمضان داشته است همکلام شویم و با این پژوهشگر از موسیقی آیینی، سحرخوانی‌ها، مناجات خوانی ها و وضعیت این آیین‌ها در ایران و خراسان شمالی سخن بگوییم. آواها و نغمه‌های سحرخوانان سال‌های متمادی زینت‌بخش شب‌های رمضان بوده است و این شب‌ها را تبدیل به یکی از خاطره‌انگیزترین شب‌های سال کرده است.«جاوید»، موسیقی رمضان را به چند دسته تقسیم می‌کند و می‌گوید: ایرانیان مسلمان بنا بر یک رسم کهن عادت کرده بودند یک تا ۳ روز پیش از رؤیت هلال ماه رمضان به پیشواز این ماه بروند، به همین خاطر، یک ساعت قبل از اذان صبح به بام خانه خود می‌رفتند و اذان می‌گفتند و مردم را به صلوات فرستادن، دعوت می‌کردند. وی اضافه می کند: بعدها سحرخوان‌ها، علاوه بر آواز، نقاره هم می‌نواختند تا حنجره‌شان، دمی بیاساید و مناجات‌خوانی، اذان گفتن و دعا خواندن بخش‌های دیگری بود که به وقت سحر، یکی پس از دیگری اجرا می‌شد و این‌ها همه تمهیداتی بود که ایرانیان در گذشته برای به‌موقع بیدارکردن مؤمنان از خواب، اندیشیده بودند.بخش دیگری از موسیقی رمضان، از نگاه این پژوهشگر، به دیدن هلال ماه، چه هلال ماه مبارک رمضان و چه ماه شوال برمی‌گشت که در این آیین، بزرگان شهر به اتفاق یک یا ۲ نوحه‌خوان خوش‌صدا به بلندی‌های مشرف به منطقه خود می‌رفتند و چشم به آسمان می‌دوختند. وقتی بزرگان، دیدن ماه را تأیید می‌کردند، نوحه‌خوان ها جمع را به فرستادن صلوات دعوت می‌کردند و آن ها به خواندن آوازهایی در تکریم و استقبال از ماه رمضان می‌پرداختند یا اگر ماه شوال را در آسمان دیده بودند با ماه مبارک رمضان خداحافظی می‌کردند و از خداوند می‌خواستند طاعات و عبادات‌شان را بپذیرد.این پژوهشگر موسیقی نواحی، بر این باور است که تا ۵۰ سال پیش در گوشه و کنار کشور، موسیقی ویژه ماه رمضان داشته‌ایم و صلوات‌خوانی، ذکرخوانی، بسما...خوانی و منقبت‌خوانی، نمونه‌هایی از این موسیقی بوده‌اند اما در قرن اخیر، گم و فراموش شده‌اند.هر چند از نگاه این پژوهشگر، ضرورت احیای این گونه از موسیقی احساس می‌شود اما مسئولان، زمینه‌های لازم را برای این کار فراهم نمی‌کنند. وی با اشاره به این که بیش از ۹۰ نوع صلوات‌خوانی گروهی در نقاط مختلف ایران وجود داشت اما امروزه این گونه نیست، شناسایی این هنرها را وظیفه پژوهشگران و حمایت برای همگانی شدن آن را وظیفه متولیان فرهنگی می داند؛ مسئولانی که در این سال‌ها تلاشی برای زنده ماندن نغمه‌ها و آیین‌های سنتی نکرده‌اند در صورتی که می‌توانستند و حتی می‌توانند بودجه مستقلی را به موسیقی مذهبی از جمله موسیقی رمضان اختصاص دهند.«جاوید» به این مسئله مهم که خراسان پایگاه پدید آمدن مناجات های نو و آوازهای سحر در اشکال مختلف است، اشاره و تصریح می کند: اگر ۱۰ رساله در مورد چگونگی خواندن مناجات ها در کشور وجود دارد، ۲، ۳رساله در خراسان نوشته شده است که از جمله آن ها می توان به «آداب آوازهای گلدسته»، در بخش های مختلف که حدود ۳۰۰ سال پیش نوشته شده و تنها ۲ نسخه از آن موجود است، اشاره کرد. وی به رساله «تحفه عباسی» تالیف موذن زاده خراسانی که ۲۰۰ سال پیش نوشته و در آن به تبیین قوانین چگونه خواندن پرداخته شده و به نوعی شکل مناجات خواندن را تدوین کرده است هم در بخش دیگری از سخنانش، اشاره می کند و می گوید: وجود مناجات هایی به زبان های کردی، ترکی، ترکمنی و فارسی نشان از جایگاه مناجات خوانی دارد اما متاسفانه به واسطه این که به شیوه های مناجات خوانی توجهی نکرده اند، این هنر از بین رفته و در حال حاضر نیز پیش کسوتان توان لازم را برای اجرا ندارند. وی اضافه می کند: در این میان با تلاش های صورت گرفته در سال ۸۵، همایشی در قالب «سروش ستایش» با حضور سحرخوان هایی از خراسان شمالی برگزار و در نهایت اثری با همین موضوع تولید کردیم که خوشبختانه سی دی آن در بازار موجود است.مولف مجموعه «موسیقی رمضان» هم به این موضوع که در تذکره نصرآبادی، نام بسیاری از ذاکران و سحرخوانان از جمله خراسانی به چشم می خورد اشاره می کند و بر این باور است که این مقوله به خوبی نشان می دهد جایگاه خراسان در مناجات کجاست، البته در جایگاه مناجات این موضوع که اقوام مختلف ترک و ترکمن از این فرهنگ وام گرفتند و در فرهنگ خود مناجات را به زبان خود پدید آوردند، نشان دهنده قدرت زیبای فرهنگ مناجات در خراسان است.وی اضافه می کند: اما امروزه اثری قوی از مناجات خوانی نمی بینیم و فرهنگ اصیل و درست مناجات خوانی به شکلی که باید در خراسان وجود ندارد و مورد حمایت نیست و باید گفت که ۵۰ سال می شود که این هنر از بین رفته است. با این همه هر چند موسیقی رمضان از نگاه این پژوهشگر موسیقی پر از شادی بود و می کوشید انسان را به معنویت نزدیک کند اما واقعیت این است که موسیقی رمضان از بین رفته و ما نتوانسته‌ایم آن گونه که باید و شاید آواهایمان را ثبت و ضبط کنیم.

متاسفانه به واسطه این که به شیوه های مناجات خوانی توجهی نکرده اند، این هنر از بین رفته و در حال حاضر نیز پیش کسوتان توان لازم را برای اجرا ندارند

قاصدک

کارگاه خوشنویسی

نجفیان- رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی اسفراین از برگزاری کارگاه خوشنویسی «سرّ جان» در این شهرستان خبر داد.«رضا ارغیانی» افزود: این کارگاه امروز در مجتمع فرهنگی و هنری نسیم اسفراین برگزار خواهد شد.«غلامرضا کرابی»، مسئول انجمن خوشنویسان اسفراین نیز گفت: این کارگاه با مشارکت حوزه هنری استان و این انجمن و با فعالیت ۲۰ خوشنویس دارای مدرک ممتاز و فوق ممتاز و با حضور استاد «خلیل رستمی» برگزار می شود.

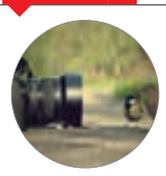

درخشش عکاس بجنوردی

«حامد موسوی نژاد»، هنرمند جوان بجنوردی توانست با اثر «grape garden » جزو برگزیدگان جشنواره بین المللی عکس «تاجیک فوتو آرت ۲۰۱۸ » در بخش چشم انداز شود. جشنواره بین المللی «تاجیک فوتو آرت ۲۰۱۸» زیر نظر فدراسیون بین المللی هنر عکاسی (فیاپ) و کلوپ عکس فوکوس در ۶ موضوع آزاد تک‌رنگ، آزاد رنگی، مردم، پرتره، چشم‌انداز و گردشگری با ۴۹۷ شرکت کننده از سراسر دنیا برگزار شد.

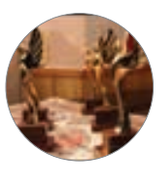

کنگره ادبیات آیینی

۴۰۰ اثر به سومین کنگره منطقه ای ادبیات آیینی خراسان شمالی رسید.

دبیر اجرایی سومین کنگره ادبیات آیینی استان با بیان این که از این تعداد ۸۰ اثر مربوط به استان است، تصریح کرد: این کنگره ویژه استان های گلستان و خراسان شمالی در ۲ بخش شعر و داستان برگزار می شود. «سیدی زاده» افزود: ۲۰ اثر نیز مخصوص هنرمندان اهل‌سنت در مورد اهل‌بیت(ع) با زبان بومی، محلی و فارسی است.

امثال الحکم

لَ مَجلِسان تا گَپ ژَ تَ پِرس نَکِن، خَف رونِه

گروه ادب و هنر- ادبیات فارسی سرشار از مثل ها و اصطلاحاتی است که بر غنای آن افزوده است، در این شماره به یکی از ضرب المثل های رایج در میان قوم کرمانج از زبان «فرامرز نورمحمدزاده» می پردازیم. وی با بیان این که «لَ مَجلِسان تا گَپ ژَ تَ پِرس نَکِن، خَف رونِه» به معنای این است که «در مهمانی تا صحبتی از تو نپرسیدند خاموش باش»، می گوید: این مثل در مواردی به کار می رود که فرد را به سکوت دعوت می کند تا با زیاده گویی عیوبش فاش نشود.

بربال خیال

چتر

تو غافلگیری رگبار بودی
و من
مردی که چتر به همراه نداشت ...

گروس عبدالملکیان

این روزها

این
یک
شعر سپید بلند
نیست!
تنها
حاشیه رفتن من است
برای
چند سطر بیشتر دیدن تو!
می دانم
این روزها
در
شعرهایم
قدم می زنی!

بهرام محمودی

تازه ها

شهریورم بدون تو پاییز می شود

نجفیان- مجموعه شعر «شهریورم بدون تو پا ییز می شود» سمیه حسین زاده منتشر شد.به گزارش خبرنگار ما، سراینده این مجموعه با بیان این که این کتاب با ۵۴ غزل با مضامین عاشقانه از سوی انتشارات ماه باران منتشرو در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران عرضه شد، افزود: مجموعه غزل های این کتاب در زمستان ۹۵ تا زمستان ۹۶ سروده شده است.گزارش خبرنگار ما حاکی است، «سمیه حسین زاده»، مسئول انجمن شعر جوان اسفراین است و نخستین مجموعه شعرش را با عنوان «شهریورم بدون تو پا ییز می شود» منتشر و روانه بازار کرده است.

جدول، سرگرمی، ورزش ذهن [۱۳۹۷/۳/۱۰]

معمای هوش

دوشنبه‌ها و پنج‌شنبه ها

به‌نظرشما از کنار هم قرار دادن کدام چهارتکه، می‌توان یک مربع ساخت؟! راهنمایی این که:تکه‌ها نیاز به چرخیدن ندارند و فقط باید در کنار هم قرار بگیرند.

ناویاب

دوشنبه‌ها و پنج‌شنبه ها

«ناویاب» از پرطرفدارترین سرگرمی‌های منطقی جهان است که رقابت حرفه‌ای آن در ایران هم توسط «روزنامه خراسان» برگزار شده است و اپلیکیشن اندرویدی آن هم به تازگی تولید شده است.

هر ناویاب، یک اقیانوس فرضی مربعی است که یک فروند «رزم‌ناو»، دو «ناوشکن»، سه «اژدرافکن» و چهار «زیردریایی» در آن پنهانند و ما باید جای ادوات پنهان را کشف کنیم. ماهیت بعضی از خانه‌ها هم از ابتدا «راهنما»ی شماست.

قانون:

ارقام بیرون جدول، می گویند که در هر سطر یا ستون چند خانه در اشغال ادوات است.

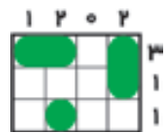

تمام ادوات در این معما «افقی» یا «عمودی» هستند و هرگز مورب نیستند.

ادوات در این معما به هیچ وجه در همسایگی هم نیستند (حتی از گوشه‌ها).

نکته‌ها:

- دقت کنید که خانه‌های «راهنما» به چه شکلی هستند. پُر بودن این خانه‌ها با «دایره»، «نیم دایره»، «مربع» یا «آب» در پاسخی که به دست می‌آید کاملا موثر است.
- ناویاب «منطقی» است، پس چاره حل آن «حدس زدن» نیست! با کشف روابط منطقی ماهیت قطعی بعضی خانه‌ها را تعیین کنید و با استناد به همان خانه‌ها، به ماهیت خانه‌های دیگر برسید.
- خانه‌هایی را که مطمئن هستید حاوی هیچ یک از ادوات نیستند، با ضربدر یا علامت آب (≈) مشخص کنید.
- خانه‌هایی را که مطمئن هستید باید پُر باشند ولی شکل پُر شدگی آن‌ها مشخص نیست، موقتا با یک خال سیاه مشخص کنید.
- فراموش نکنید که ناویاب فقط و فقط یک پاسخ دارد!
- اطلاعات بیشتر درباره «ناویاب» و نمونه‌های تمرینی متنوع‌تر را در اینترنت و شبکه‌های اجتماعی جست‌وجو کنید.

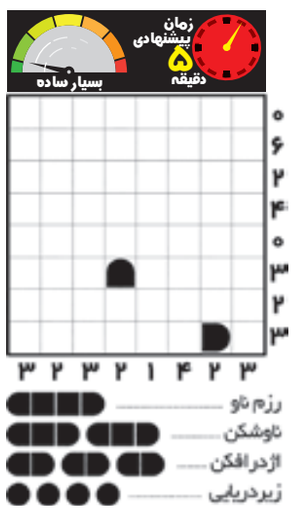

واژه یابی

پنج‌شنبه ها

سرگرمی ورزشی

قانون: کلماتی از متن زیر، رنگی هستند. هریک از این کلمات به‌صورت یک خط مستقیم در جدول مخفی شده‌اند. آن‌ها را بیابید و خط بزنید. خواهید دید که برخی حروف هنوز خط نخورده باقی مانده‌اند. آن‌ها را به ترتیب در کنار هم قرار دهید تا رمز این سرگرمی «واژه‌یابی» را کشف کنید.

نکته‌ها: کلمات شاید در جهات مختلف حتی چپ به راست، پایین به بالا یا مورب درج شده باشند. در آغاز کلمات بلند تر را پیدا کنید و در آخر سراغ کلمات کوچک ۴ حرفی، ۳ حرفی و ۲ حرفی بروید.

تیم ملی ایران در دیدار تدارکاتی به منظور آماده‌سازی برای حضور در جام جهانی با نتیجه ۲-یک مغلوب ترکیه شد. ایران شروع خوبی در این دیدار نداشت و در خط دفاع بسیار متزلزل نشان داد به نحوی که تا دقیقه ۳،۱۷ بار مهاجمان ترکیه با بیرانوند تک‌به‌تک شدند که یکی از این موقعیت‌ها تبدیل به گل اول ترکیه شد هر چند در ادامه بازی رفته‌رفته بازیکنان ایران مسلط‌تر نشان دادند ولی باز هم دفاع ایران آسیب‌پذیر نشان داد و در ابتدای نیمه دوم دروازه ایران برای دومین بار باز شد. ایران در واپسین دقایق بازی توانست یکی از ۲ گل خورده را جبران کند. هر ۲ گل ترکیه در این بازی را توسون بازیکن تیم اورتون انگلیس به ثمر رساند. تیم ملی فوتبال ایران در دیدار با ترکیه با ترکیب علیرضا بیرانوند، روزبه چشمی، مرتضی پورعلی گنجی، رامین رضاییان، میلاد محمدی، کریم انصاری‌فرد، احسان حاج‌صفی، علیرضا جهانبخش، مهدی طارمی، مسعود شجاعی و سردار آزمون مسابقه را آغاز کردو در جریان بازی نیز اشکان دژاگه، وحید امیری، مهدی ترابی، سامان قدوس، امید ابراهیمی و رضا قوچان‌نژاد برای تیم ملی به میدان رفتند. به این ترتیب ۱۷ بازیکن تیم ملی برابر ترکیه سنجیده شدند و عابدزاده، مظاهری، منتظری، خانزاده، مجید حسینی، علی قلی‌زاده و سعید عزت‌اللهی در ترکیب تیم ملی به میدان نرفتند. شاید با توجه به این مسئله بسیاری خط‌خوردگان تیم ملی را از بین مجید حسینی، علی قلی‌زاده، خانزاده و منتظری معرفی کنند اما مطمئنا تجربه کی‌روش نشان داده که چنین پیش‌بینی بر اساس عدم‌حضور در زمین مسابقه نمی‌تواند درست باشد. کی‌روش قبل از دیدار با تونس و الجزایر نورافکن را ۹۰ دقیقه در زمین برابر سیرالئون قرار داد اما این بازیکن در نهایت از لیست تیم ملی برای ۲ بازی بعدی خط خورد.

سودوکو

هر روز

قانون: ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های خالی بنویسید که در هر سطر، در هر ستون و در هر مربع ۳ در ۳ هیچ رقمی تکراری نباشد.

زمان پیشنهادی ۵۰ دقیقه — بسیار سخت

۸					۶			
۱	۵		۷					
		۹	۶					۸
	۸		۵		۷			۴
۷				۶				۵
۳			۹		۸			
۵					۱	۸		
		۴				۱	۳	۲

زمان پیشنهادی ۳۰ دقیقه — متوسط

۵			۱				۸	
			۶		۹		۵	۴
۶		۴				۳		
		۱	۷				۳	۸
۸	۶				۲	۴		
		۶				۹		۵
۹	۲		۴		۱			
	۸				۶			۱

زمان پیشنهادی ۱۰ دقیقه — بسیار ساده

۲				۷	۱		۳	
۷	۳			۵		۹	۱	۸
			۹			۵		
۹			۳		۷	۱		
	۷	۳		۹		۸	۶	
		۸	۶		۲			۳
		۵			۹			
۳	۹	۷		۲			۵	۱
	۴		۵	۱				۹

پاسخ ها
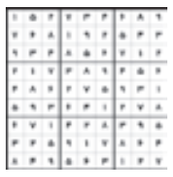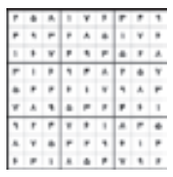
لطفا نظر، انتقاد و پیشنهادتان را درباره بخش جدول و سرگرمی به شماره ۲۰۰۰۹۹۹ پیامک کنید.